

REFERAT Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 d. 24-03-2025

Mødedato Mandag d. 24. marts 2025 kl. 16:15

Mødested B mødelokale

Mødedeltagere Mille Renée Larsen, Niels Fischer-Nielsen, Christian Lorenzen, Erik Nørreby, Lasse Harder Schousboe

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsordensforslag.....	3
Beslutning: Regnskab 2024 - Erhverv-, natur- og teknikudvalgets område.....	4
Beslutning: ØD-overførsler fra 2024 til 2025 - Erhverv-, natur - og teknikudvalgets område.....	6
Beslutning om proces for udmøntning af pulje til borgerdrevne trafikløsninger.....	7
Beslutning om proces for arbejdet med grønne studieboliger - forslag fra S.....	9
Drøftelse: Planlægning for mindre boliger på Fanø.....	11
Drøftelse af input til arbejdet med bofællesskaber.....	13
Orientering om salg af Erhvervsjord Sønder Nytoft.....	14
Orientering: Status på klimatilpasningsindsatsen.....	15
Meddelelser.....	17
Godkendelse af beslutninger.....	18

Punkt 1: Godkendelse af dagsordensforslag

S2023-73

Indledning

Godkendelse

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsordensforslag

Lovgrundlag, planer og politikker

Styrelsesloven

Beslutningsproces

24.02.2025 Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Indstilling

Godkendes

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Godkendt.

Punkt 2: Beslutning: Regnskab 2024 - Erhverv-, natur- og teknikudvalgets område

S2025-45

Indledning

Aflæggelse af regnskab 2024 på Erhverv-, natur- og teknikudvalgets område.

Sagsfremstilling

Regnskabet viser på driften et samlet forbrug på kr.10.313.000 ud af et korrigeret budget inkl. overførsler kr.12.261.000, hvilket svarer til et mindreforbrug på kr. 2.513.000.

Mindreforbruget fordeler sig:

- kr.1.827.000 på områder med overførselsadgang
- kr. 121.000 på områder uden overførselsadgang

Mindreforbruget på områder med overførselsadgang fordeler sig:

- kr. 300.000 til Materielgården
- kr. 266.000 på bygningsvedligeholdelse
- kr. 1.261.000 på og øvrige områder

Der er herudover uforbrugte midler med overførselsadgang på kr. 401.000, der foreslås tilført kassebeholdningen. Se næste sag på dagsordenen.

På det brugerfinansierede område, som dækker affaldshåndteringen, er der en samlet indtægt på kr. 1.702.000 ud af et korrigeret budget på kr. 2.267.000, hvilket svarer til en samlet mindreindtægt på kr. 565.000. Indtægten anvendes til nedbringelse af mellemværendet med området.

På anlægssiden viser regnskabet et samlet forbrug på kr. 1.534.000 ud af et korrigeret budget inkl. overførsler på kr. 7.063.000, hvilket svarer til et mindreforbrug på kr. 5.529.000. Der er overførselsadgang på ikke afsluttede anlægsprojekter.

Lovgrundlag, planer og politikker

- Styrelsesloven
- Fanø Kommunes principper for økonomistyring

Økonomiske konsekvenser

Drift:

Der er et samlet mindreforbrug på udvalgets område på kr. 1.948.000. Mindreforbruget fordeler sig med et mindreforbrug på skattefinansieret område på kr. 2.513.000 og en mindreindtægt på kr. 565.000 på det skattefinansierede område. Mindreforbruget på det skattefinansierede område fordeler sig med et mindreforbrug på områder med overførselsadgang på kr. 1.827.000 og et mindreforbrug på kr. 686.000 på områder uden overførselsadgang.

Anlæg:

Der er på anlægssiden et samlet forbrug på kr. 1.534.000 ud af et korrigeret budget inkl. overførsler på kr. 7.063.000, hvilket svarer til et mindreforbrug på kr. 5.529.000.

Beslutningsproces

Erhverv, natur- og teknikudvalget

Økonomi- og planudvalget - indgår i det samlede regnskab 2024

Byrådet - indgår i det samlede regnskab 2024

Indstilling

Direktøren indstiller at, regnskabet godkendes og anbefales over for byrådet.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Fremsendes med anbefaling til Økonomi- og planudvalget, idet udvalget anmodende om en belysning til behandlingen i ØPU af, om der evt. bør overføres midler fra 2024 til 2025 på følgende områder: veje, vejvedligeholdelse, natur, folkeskolen og fritidsområdet.

Bilag

Bemærkninger til væsentlige afvigelser mellem budget 2024 og regnskab 2024 på Erhverv, Natur - og teknikudvalgets område

Punkt 3: Beslutning: ØD-overførsler fra 2024 til 2025 - Erhverv-, natur- og teknikudvalgets område

S2025-45

Indledning

Anmodning om overførsel af uforbrugte midler fra regnskab 2024 til budget 2025 på Erhverv-, natur- og teknikudvalgets område.

Sagsfremstilling

Der er udarbejdet opgørelse over uforbrugte drifts- og anlægsmidler i regnskab 2024.

Opgørelsen er udarbejdet jf. retningslinjer for økonomisk decentralisering, og er vedlagt som bilag.

Der er på driften på områder med overførselsadgang et samlet mindreforbrug på kr. 2.228.000. Heraf søges kr. 1.827.000 overført til budget 2025 og kr. 401.000 foreslås tilført kassebeholdningen.

Der er på anlægssiden uforbrugte anlægsmidler på kr. 5.529.000. Heraf søges kr. 5.108.000 overført til budget 2025 og kr. 421.000 tilføres kassebeholdningen, da anlægsprojekterne er afsluttet.

Lovgrundlag, planer og politikker

- Styrelsesloven
- Fanø Kommunes principper for økonomistyring

Økonomiske konsekvenser

Der er på driften på områder med overførselsadgang et samlet mindreforbrug på kr. 2.228.000. Heraf søges kr. 1.827.000 overført til budget 2025 og kr. 401.000 foreslås tilført kassebeholdningen.

Der er på anlægssiden uforbrugte anlægsmidler kr. 5.529.000. Heraf søges kr. 5.108.000 overført til budget 2025 og kr. 401.000 tilføres kassebeholdningen, da anlægsprojekterne er afsluttet.

Samlet for udvalget søges kr. 6.935.000 overført til budget 2025 og kr. 822.000 foreslås tilført kassebeholdningen.

Beslutningsproces

Erhverv, natur- og teknikudvalget

Økonomi- og planudvalget - indgår i samlet sag

Byrådet - indgår i samlet sag

Indstilling

Direktøren indstiller at:

1. Der på driften overføres uforbrugte midler på kr. 1.827.000 fra regnskab 2024 til budget 2025, samt at uforbrugte midler på kr. 401.000 ikke overføres.
2. Der på anlægssiden overføres kr. 5.108.000 fra regnskab 2024 til budget 2025.
3. Overførslerne finansieres af kassebeholdningen.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Fremsendes med anbefaling til Økonomi- og planudvalget.

Bilag

ØD-overførsler 2024-2025 ENT

Punkt 4: Beslutning om proces for udmøntning af pulje til borgerdrevne trafikløsninger

S2025-587

Indledning

Som en del af budgetaftalen for 2025 er der afsat kr.50.000 til en pulje til borgerdrevne løsninger i 2025 inden for kollektiv trafik. Med denne sag forelægges udvalget et forslag til proces for udmøntning af puljen til beslutning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen foreslår at udmøntning af puljen beslutes af Erhvervs-, natur- og teknikudvalget på baggrund af en ansøgningsproces, og at tildelingen sker på baggrund af en række vurderingskriterier.

Tidsplanen for ansøgningsprocessen foreslås således:

- 1. april 2025 - Annoncering efter projektforslag, med angivelse af vurderingskriterier, offentliggøres på kommunens hjemmeside og Facebook profil.
- 12. maj 2025 - Deadline for indsendelse af projektforslag.
- 26. maj 2025 - Behandling af projektforslag og beslutning om tildeling på Erhvervs-, natur- og teknikudvalgets møde.

Forvaltningen foreslår at udvalget drøfter og beslutter vurderingskriterier, som lægges til grund for behandling af forslag og beslutning om tildeling af puljemidler. Udvalget kan f.eks. drøfte følgende kriterier:

- **Bæredygtighed**
F.eks. projekter, der understøtter grønne transportformer, og medvirker til omlægning fra mere miljøtunge transportformer m.v.
- **Borgerdrevne**
F.eks. støtte af projekter, der gennemføres under medvirken fra civilsamfundet, og som via denne forankring kan have et større potentiale for opbakning.
- **Flest mulige nyttehavere**
F.eks. projekter, der har et potentiale for at nå en bred kreds af brugere, geografisk, aldersmæssigt m.v.
- **"Initiativgenerering"**
F.eks. støtte af projekter, der har et vist potentiale i forhold til førnævnte, men som er svært realiserbar uden støtte fra puljen.
- **Egenfinansiering**
F.eks. støtte af projekter hvor der ydes en vis form for medfinansiering fra involverede parter, fondsfinansiering m.v.

Lovgrundlag, planer og politikker

-

Økonomiske konsekvenser

Der er på budgettet for 2025 afsat kr. 50.000 til borgerdrevne initiativer inden for kollektiv trafik.

Beslutningsproces

Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at udvalget

1. Godkender den foreslåede tidsplan.
2. Drøfter og beslutter vurderingskriterier for tildeling af støtte.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Udvalget besluttede at:

1. Godkende tidsplanen.
2. Inddrage alle de foreslåede vurderingskriterier i forbindelse med tildelingen, idet der særligt lægges vægt på projekter, der bidrager mest til kollektive løsninger.

Punkt 5: Beslutning om proces for arbejdet med grønne studieboliger - forslag fra S

S2024-765

Indledning

Forvaltningen har med mail af 4. marts 2025 modtaget følgende forslag fra Socialdemokratiet om en videre proces med studieboliger.

Sagsfremstilling

"På udvalgets møde den 27. juni 2024 vedtog udvalget udformning af spørgeskema til afdækning af studerendes interesse i etablering af studieboliger på Fanø. Udvalgsformanden drøftede i sammenhæng hermed, og aftalte med Education Esbjerg, at de gennemfører 5 kvalitative interviews om interessen for grønne studieboliger i december 2024.

På udvalgsrådet den 31. oktober 2024 besluttede et flertal i udvalget at anmode forvaltningen om facilitering af den videre proces samt at udarbejde et oplæg til brug herfor, herunder for afdækning af interesse for studieboliger i samarbejde med Education Esbjerg.

Der er siden blevet drøftet mulighed for at afholde en workshop i samarbejde med Education Esbjerg for studerende på en uddannelsesinstitution i Esbjerg (det kunne eksempelvis være SDU eller UC Syd), hvor studerende arbejder med ønsker og ideer til studieboliger/studiemiljø på Fanø med inspiration fra en lignende workshop i Lejre Kommune. Workshopen skal afdække de spørgsmål som udvalget tidligere har udarbejdet og godkendt.

Education Esbjerg vil bidrage til at rekruttere studerende til en workshop af to timers varighed, en hverdageftermiddag fra kl. 16-18. Det foreslås at der indgår en gratis fællesspisning som tak for de studerendes deltagelse, som en lokal aktør fra Fanø står for. Det kunne være fra en lokal food truck.

Workshopen foreslås faciliteret af ekstern part, som forestår planlægning, selve workshopen samt udarbejdelse af analyse af resultaterne. Fanø Kommune og Education Esbjerg bidrager til processen.

Det indstilles, at udvalget drøfter forslaget om at afholde en workshop samt at antage ekstern facilitering af processen."

De medfølgende forslag til spørgeramme for workshopen er vedhæftet sagen som bilag 1.

Lovgrundlag, planer og politikker

-

Økonomiske konsekvenser

Der er til bosætningsindsatsen i 2024 afsat kr. 330.000 og i forbindelse med budgetaftalen yderligere kr. 170.000 i 2025. Budgettet er placeret under Økonomi- og planudvalget.

Grønne bofællesskaber og studieboliger er en del af de prioriterede emner under bosætningsindsatsen, idet der dog ikke er afsat øremærkede midler til studieboliger.

Beslutningsproces

Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Økonomi- og planudvalget med henblik på beslutning om tildeling midler til ekstern facilitering.

Indstilling

Forvaltningen indstiller at forslaget drøftes, og at udvalget i i givet fald indstiller til Økonomi- og planudvalget, at der afsættes midler til ekstern facilitering.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Et flertal i udvalget (C, V og A) besluttede at fremsende forslaget med anbefaling til Økonomi- og planudvalget om at afsætte midler til ekstern facilitering, idet forvaltningen udarbejder konkret forslag til budget og proces til behandlingen.

Et mindretal (Ø) stemte imod forslaget.

Bilag

Udkast til spørgeramme for workshop

Punkt 6: Drøftelse: Planlægning for mindre boliger på Fanø

S2025-575

Indledning

På byrådsmødet den 20. januar 2025 blev et forslag vedr. lokalplanlægning for 'tiny houses' og andre mindre boliger fremlagt af V. Byrådet besluttede at sende sagen til behandling i Erhvervs-, natur- og teknikudvalget.

Konkret peges der i forslaget på igangsætning af planlægning for en del af området hvor den gamle søfartsskole ligger. Det drejer sig om matriklerne 89p, 89ab og en lille del af 89l jf. bilag 1.

På baggrund af forslaget har forvaltningen screenet mulighederne for at planlægge for mindre boliger på Fanø, herunder på det foreslåede område.

Med udgangspunkt i denne screening lægges der i sagen op til en drøftelse af, hvorvidt der skal arbejdes videre med planlægning for mindre boliger på Fanø.

Sagsfremstilling

I Kommuneplanstrategi 2024: "En bæredygtig udvikling" hedder det: "Vi vil undersøge mulighederne for at styrke nye boformer som tiny houses, bofællesskaber, generationshuse og studieboliger mv."

I forlængelse af kommuneplanstrategien, og som en del af drøftelserne forud for Kommuneplan 2025, blev 'Indsats for boligudvikling og information til investorer' vedtaget af byrådet i sommeren 2024. Heri hedder det, at byrådet ønsker boligprojekter: "der fortætter og derfor ikke etablering af flere parcelhuse i byerne - men derimod tæt-lav, klyngehuse, bofællesskaber mm. og ønsker projekter, der arbejder med ny bebyggelse i minimum 1,5 etager - gerne 2 etager."

Som nævnt i forslaget, er der også gode eksempler på, at der også i nyere tid, er udstykket meget små matrikler til realisering af mindre boliger. Der er derfor også en mængde gode - gamle som nye - traditioner at bygge videre på.

Forvaltningen vurderer derfor overordnet, at det ligger i forlængelse af Kommuneplanen og andre planer og politikker at arbejde videre med planlægning for tiny houses og andre mindre boliger.

Screening af forslaget ud fra gældende rammer og vilkår

Forvaltningen har screenet mulighederne for at planlægge for mindre boliger på det foreslåede areal. Screeningen fremgår af bilag 5.

Forvaltningen skal særligt fremhæve følgende fra screeningen:

- Mulige naturværdier på arealet

Da matrikel 89p har ligget ubenyttet hen, og der har stået vand på arealet i længere perioder, er der en sandsynlighed for, at der er opstået paragraph-3-natur. Før der planlægges på området, bør Miljømyndigheden i Esbjerg derfor vurdere naturværdien på arealet.

- Zone og kommuneplanramme

Matrikel 89p ligger i landzone, og der er ikke fastlagt rammebestemmelser for området. Planlægning for boliger på området fordrer derfor, at matrikel 89p udlægges til et udviklingsområde i et tillæg til Kommuneplan 2021 eller 2025 (alt efter tidsplan for processen). Da det ikke er indskrevet i kommuneplanstrategien, at det er en del af denne revision, skal det udarbejdes som et tillæg eller ifm. næste revision (2029). Da hele Fanø ligger i kystnærhedszonen skal overførslen til byzone ske via udlæg af et udviklingsområde.

- Grønt Danmarkskort

Matrikel 89p og en del af matrikel 89ab er udpeget som en del af Grønt Danmarkskort i Kommuneplan 2021. Dette skal i givet fald ophæves som via en revision af Grønt Danmarkskort som et tillæg til Kommuneplan 2021 eller 2025 (alt efter tidsplan for processen) af samme årsag som ovenstående. Det skal bemærkes, at det kan være udfordrende at argumentere for, at der skal udlægges nye arealer til byudvikling i tillæg til kommuneplanen, herunder matrikel 89p, fordi der er en stor restrummelighed ift. boligudvikling på 175-500 boliger i Kommuneplan 2021.

Videre proces

Forvaltningen vurderer som nævnt, at det ligger i forlængelse af Kommuneplanen og andre planer og politikker at arbejde videre med planlægning for tiny houses og andre mindre boliger.

I forhold til det konkret foreslåede areal er der dog en række bindinger, der vil gøre det udfordrende og ressourcekrævende at planlægge for tiny houses og andre mindre boliger på det.

Forvaltningen har ikke haft dialog med ejeren af matrikel 89ab i forbindelse med vurderingen af forslaget, og ved derfor ikke, om vedkommende ønsker at omdanne sin grund til små boliger. Der er således ikke umiddelbart en grundejer eller developer, der bistået af en rådgiver, kan forestå udarbejdelsen af en lokalplan for området. Det bør dog undersøges i en evt. videre proces, da området under alle omstændigheder skal planlægges som en samlet enhed for at kunne udnyttes

optimalt.

Såfremt der ikke er en privat part, der har interesse i at sikre udarbejdelsen af et plangrundlag, kan en mere hensigtsmæssig brug af forvaltningens ressourcer være, at forvaltningen fortsat har særligt fokus på at skabe de planmæssige rammer for realiseringen af mindre boliger, herunder tiny houses. Det vil være et fokus i Kommuneplan 2025-2037 og i forlængelse heraf, den strategiske byudviklingsplan for Fanø.

Såfremt udvalget beslutter, at der skal arbejdes videre med planlægning for tiny houses og andre mindre boliger jf., det givne forslag, ser forvaltningen at processen overordnet vil være følgende:

- Det afklares med ejeren af matrikel 89ab hvorvidt denne ønsker at medvirke til realisering af forslaget på grunden.
- Miljø i Esbjerg Kommune anmodes om at gennemføre en vurdering af naturværdien på områderne.
- Forslag om udlægning af matrikel 89p som udviklingsområde og revision af Grønt Danmarkskort indarbejdes i et tillæg til kommuneplanen.
- Der findes en ansvarlig part for udarbejdelse af lokalplan.

Lovgrundlag, planer og politikker

Planloven

Kommuneplan 2021

Kommuneplanstrategi 2024

Indsats for boligudvikling og information til investorer, 2024

Beslutningsproces

Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Indstilling

Teknisk forvaltning indstiller, at udvalget drøfter hvorvidt og hvorledes der skal arbejdes videre med planlægning for mindre boliger på Fanø.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Et flertal i udvalget (C, V og A) besluttede at der skal arbejdes videre med planlægning for mindre boliger, og anmodede forvaltningen om at iværksætte de fornødne skridt for at kunne tilvejebringe et plangrundlag herfor, idet dette skal ske under anvendelse af færrest mulige ressourcer.

Et mindretal (Ø) stemte imod.

Bilag

Bilag 1_Liste V område_1.0

Bilag 2_Zoner og ejerforhold_1.0

Bilag 3_Naturtyper og koter_1.0

Bilag 4_Grønt DK-kort_1.0

Bilag 5_20250313_Screening_Muligheder og bindinger_1.0

Punkt 7: Drøftelse af input til arbejdet med bofællesskaber

S2025-586

Indledning

På udvalgets møde den 19. december 2025 besluttede et flertal i udvalget (A og C) at indgå aftale med Naboskaber om procesrådgivning vedrørende det videre arbejde med bofællesskaber og indstille over for ØPU, at der hertil afsættes midler fra arbejdet med bosætningsstrategien. Et mindretal (Ø) stemte imod.

På Økonomi- og Planudvalgets møde den 13. januar 2025 besluttede et flertal (C, A og V) at afsætte midler til procesrådgivning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har efterfølgende indgået aftale med Naboskaber om procesrådgivning jf. beslutningen. Aftalen om procesrådgivning er vedlagt denne sag som bilag, idet der er gennemført tilpasninger i tidsplanen.

Med henblik på at igangsætte næste trin i processen deltager Naboskaber efter aftale med udvalgsformanden i udvalgsrådet for at afdække nærmere input og afgrænsninger. På baggrund af dette udarbejder Naboskaber oplæg til videre drøftelse og beslutning på et kommende udvalgsrådsmøde.

Naboskaber deltager i udvalgsrådet på Teams fra kl. 18.00.

Lovgrundlag, planer og politikker

-

Beslutningsproces

Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at udvalget drøfter og afgiver input til den videre proces med bofællesskaber.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Naboskaber v/ Matias Thorn deltog på teams i behandlingen af punktet. I dialog med ham gav udvalget input til det videre arbejde med bofællesskaber.

Bilag

2024-09-12 Fanø bofællesskab

Tidsplan Fanø - december 2024 (1)

Punkt 8: Orientering om salg af Erhvervsjord Sønder Nytoft

S2025-609

Indledning

Forvaltningen har modtaget et tilbud på køb af 4.000 kvadratmeter erhvervsjord på Sønder Nytoft. Tilbuddet er indsendt af den interessent, som tidligere har haft lejlighed for at redegøre for sine tanker om et køb, på et temamøde for Byrådet.

Sagsfremstilling

Tilbuddet på de 4.000 kvadratmeter lyder på kr. 840.000. Tilbudsgiver har oplyst, at vedkommende selv vil stå for samtlige udgifter til etablering af adgangsveje, nødvendige tilslutninger mm. på Sønder Nytoft 5 matr. 208f, Rindby By, Nordby.

Tilbudsgiver ønsker derved at erhverv et areal på i alt 4000 m² ud af matriklens samlede areal på 8248 m². jfr bilag 1.

Forvaltning afholder udgiften til de vejarbejder, der skal foretages på det offentlige vejareal.

Den tilbudte kvadratmeterpris på kr. 210 modsvarer således den besluttede og offentliggjorte kvadratmeterpris for erhvervsgrunde, der sælges uden byggemodning, jf. vedhæftede salgsvilkår.

Forvaltningen vurderer derfor, at salget kan gennemføres uden yderligere beslutning eller stillingtagen.

Lovgrundlag, planer og politikker

-

Beslutningsproces

Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Økonomi- og planudvalget

Byrådet

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 2

Salgsvilkår Sønder Nytoft

Punkt 9: Orientering: Status på klimatilpasningsindsatsen

S2025-592

Indledning

På baggrund af Klimatilpasningsplan 2022-2029 og borgerhenvendelser arbejder forvaltningen med assistance fra Rambøll på en særlig klimatilpasningsindsats, der har til formål at finde sammenhængende klimatilpasningsløsninger på Fanø.

Arbejdet er nu nået så vidt, at der kan fremlægges hvilke løsninger, der anbefales at arbejde videre med i det centrale Sønderho. Se notatudkast i bilag 1.

Notatudkast fremlægges hermed til orientering i Erhvervs-, natur- og teknikudvalget.

Sagsfremstilling

På baggrund af Klimatilpasningsplan 2022-2029 og en lang række borgerhenvendelser, arbejder forvaltningen med assistance fra Rambøll på en særlig klimatilpasningsindsats, der har til formål at finde klimatilpasningsløsninger i de dele af vores by- og sommerhusområder, som er hårdest ramt af højtstående grundvand og store nedbørsmængder.

Arbejdet er nu nået så vidt, at der kan fremlægges hvilke løsninger, der anbefales at arbejde videre med i det centrale Sønderho for at tilpasse byen ift. fremtidens klimaudfordringer. Der er tale om en kombination af offentlige og private projekter.

Klimatilpasningsløsninger i det centrale Sønderho

Nogle borgerhenvendelser fra Sønderho har forvaltningen, med input fra Rambøll, kunnet besvare direkte. Andre har krævet et større arbejde bl.a. ift. at skabe sammenhæng og dialog med forskellige borgere og myndigheder.

På denne baggrund har Rambøll udarbejdet et opsamlingsnotat, der giver overblik over de foreslåede løsninger på skitse-niveau. Se bilag 1.

For hver løsning oplyses det hvilken løsning der er valgt, hvad hhv. grundejers og Fanø Kommunes forpligtelser er, samt hvad der kan opkræves i tilslutningsbidrag for de berørte ejendomme.

Det betyder, at der er en række løsninger, hvor Fanø Kommune skal etablere ny klimatilpasningsinfrastruktur, herunder dræn ved Kirkestien og ny regnvandsledning i Landevejen. Der er også en række løsninger, som udelukkende er placeret på privat grund som de private grundejere derfor, enkeltvis eller i fællesskab, kan arbejde videre med at realisere.

For alle parter gælder det, at realisering af løsningerne vil kræve:

- dialog med miljømyndigheden
- evt. tilladelser
- dialog med naboer
- etablering af evt. klimalaug
- involvering af rådgivere og/eller entreprenør.

Større offentlige projekter i Sønderho

I tillæg til løsningerne beskrevet i Rambølls notat, arbejder forvaltningen videre med to større offentlige projekter i og omkring Sønderho:

- Sikre en udledningstilladelse fra miljømyndigheden til udløbet centralt i Sønderho. For at få denne tilladelse kræves der en renseløsning, da vandet ikke er rent nok til at kunne ledes direkte ud i Vadehavet. Denne løsning vil være underjordisk, da der ikke er plads til et overjordisk bassin i Sønderho, og estimeres en udgift for Fanø Kommune på kr. 300-500.000 i anlæg, hertil kommer rådgiverhonorar.
- Optimere de andre to øvrige eksisterende udløb i Sønderho. Det skal bl.a. vurderes, om udløbene skal renses op, hvilket forventes at kræve dialog og evt. tilladelse fra vandløbsmyndigheden. De estimerede udgifter kendes endnu ikke.

Klimatilpasningsprojekterne som Fanø Kommune skal udarbejde, vil selvfølgelig blive forlagt udvalget i en gennemarbejdet udgave, så de inden igangsætning kan godkendes politisk. Det er også her, at evt. politiske prioriteringer skal foretages. Forvaltningen forventer at kunne forelægge projekterne, således at de kan igangsættes i indeværende år.

Dialog om løsningerne med aktørerne i Sønderho

Løsningerne i notatet præsenteres for aktørerne i Sønderho på et møde hvor både forvaltning og Rambøll deltager.

I samme ombæring gennemfører forvaltningen, med bistand fra Rambøll, i øjeblikket møder med aktørerne i sommerhusområderne omkring Sønderho. I disse områder skal der ikke anlægges en ny offentlig klimatilpasningsinfrastruktur, men i stedet skal der etableres nye private grøfter og pumpelaug mv. Hertil arbejdes der fortsat på, at alle offentlige grøfter i områderne løbende renses op.

Med notatet og disse overleveringer ser forvaltningen, at den særlige klimatilpasningsindsats i Sønderho er afsluttet, da projekterne nu går ind i en etableringsfase, og derefter overgår til almindelig drift.

Dialog med øvrige aktører og næste møde i Klimatilpasningsforum

Der gennemføres også møder med hhv. Rindby Strand og Fanø Bad/Nordby i april 2025, hvor næste skridt for områderne drøftes.

På næste møde i Klimatilpasningsforum den 28. april 2025 vil deltagerne også få en overordnet status på forvaltningen og på Rambølls arbejde med klimatilpasning.

På dette møde har forvaltningen inviteret en af grundejerforeningerne i Grærup Strand til at holde et oplæg, for at give deltagerne målrettet inspiration til, hvordan man arbejder med at samle sine naboer i et pumpe-, grøfte- eller klimatilpasningslaug.

Klimatilpasningsindsatsen fortsætter

Sideløbende arbejder forvaltningen, med hjælp fra Rambøll, videre med at realisere de løsninger som Fanø Kommune skal etablere i Sønderho, oprensning offentlige vandløb og grøfter og finde de rigtige lokale klimatilpasningsløsninger i både Rindby Strand og Fanø Bad/Nordby.

Det drejer sig, udover projekterne nævnt ovenfor, bl.a. om oprensning af Rindby Bæk, herunder myndighedstilladelser og løsninger for golfbanen i Fanø Bad.

Lovgrundlag, planer og politikker

Klimatilpasningsplan 2022-2029

Beslutningsproces

Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Indstilling

Teknisk forvaltning indstiller, at udvalget tager status på klimatilpasningsindsatsen til efterretning.

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Bilag 1_202503_Statusrapport_Sønderho centrum_Rambøll

Punkt 10: Meddelelser

S2023-73

Indledning

Sager til efterretning

Sagsfremstilling

Orientering fra udvalgsformanden:

Orientering fra udvalgsmedlemmerne:

Orientering fra forvaltningen:

Lovgrundlag, planer og politikker

Styrelsesloven

Beslutningsproces

24.02.2025 Erhvervs-, natur- og teknikudvalget

Indstilling

Til efterretning

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Meddelelser fra udvalgsformanden:

- Orientering om opfølgning på møde med Naturstyrelsen.
- Forespørgsel om proces vedrørende råstofindvinding.
- Forespørgsel om sagsfremstillinger.

Meddelelser fra udvalgsmedlemmerne:

- Forespørgsel til proces for hotelbyggeri ved Rindby Strand.
- Forespørgsel om erfaringer med tændigstid for belysning.

Meddelelser fra forvaltningen:

- Orientering om status vedrørende vindsejlere.

Punkt 11: Godkendelse af beslutninger

S2023-233

Indstilling

Godkendes

Aktuel beslutning på Erhvervs-, natur- og teknikudvalget 2022-2025 24-03-2025

Godkendt.